

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/306/2021
Identifikačné číslo spisu:	8113235405
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8113235405.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., zastúpeného JUDr. Milanom Szöllőssym, advokátom, so sídlom Mlynská 28, Košice, proti žalovanej UNION poisťovňa, a. s., so sídlom Karadžičova 10, Bratislava, IČO: 31 322 051, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/163/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. februára 2017 sp. zn. 8Co/321/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. februára 2017 sp. zn. 8Co/321/2015 z r u š u j e v časti, ktorou potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 25. júna 2015 v jeho zamietajúcej časti, týkajúcej sa úrokov za omeškanie z priznaného bolestného, náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a nevyhnutných nákladov na liečenie a v časti rozhodnutia o nároku na náhradu trov odvolacieho konania a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) a zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z. z.“) domáhal, aby žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť mu bolestné vo výške 10.465 €, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 8.372 €, všetko spolu s 5,5 % ročným úrokom z omeškania od 15. septembra 2013 do zaplatenia, zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 4.186 €, liečebné náklady spolu vo výške 258,79 € s 5,5 % ročným úrokom z omeškania od 15. septembra 2013 do zaplatenia. Svoj nárok odôvodnil tým, že 5. decembra 2011 bol ako spolujazdec motorového vozidla účastníkom dopravnej nehody, v dôsledku ktorej utrpel mnohopočetné zranenia. Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 11. júla 2012 sp. zn. 41T/57/2012 bol R. Č. ako vodič motorového vozidla uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona (ďalej len „TZ“) a ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ TZ. Prevádzkovateľ motorového vozidla mal v čase dopravnej nehody u žalovanej uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. Žalobca si podaním z 12. júna 2013 u žalovanej uplatnil nárok na náhradu škody z

titulu ublíženia na zdraví a sťaženia spoločenského uplatnenia podľa zákona č. 437/2004 Z. z., ako aj nárok na úhradu jemu vzniknutých nákladov (liečebné, cestovné). Žalovaná uplatnené nároky žalobcu v zákonnej trojmesačnej lehote podľa § 11 ods. 5, 6, 7 zákona č. 381/2001 Z. z. a § 6 ods. 3 zák. č. 437/2004 Z. z. neuspokojila. Ďalším podaním z 02. júla 2013 žalobca navrhol žalovanej podľa § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. uzavrieť dohodu o vyrovnaní o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. K uzavretiu tejto dohody zo strany žalovanej rovnako nedošlo.

2. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 25. júna 2015, č. k. 9C/163/2013-145, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi

- bolestné vo výške 16.100 €,
- náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 11.592 €,
- nevyhnutné náklady súvisiace s liečením vo výške 258,79 €,
- zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 1.160 €,

všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku;

- v prevyšujúcej časti žalobu zamietol;

- o náhrade trov konania rozhodol samostatným uznesením zo dňa 10. mája 2017, č. k. 9C/163/2013-211.

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania, najmä zo znaleckého posudku, mal preukázané, že v súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou došlo k poškodeniu zdravia žalobcu a z toho titulu má nárok na náhradu vzniknutej škody. K nároku žalobcu spočívajúceho v priznaní úrokov z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. súd prvej inštancie uviedol, že tento nárok žalobcovi nemohol vzniknúť vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná v zákonnej lehote troch mesiacov poskytla žalobcovi vysvetlenie (odmietnutie plnenia), čím si splnila povinnosť podľa § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z.

4. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 27. februára 2017, sp. zn. 8Co/321/2015, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

5. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkového stavu vyvodil správne právne závery. Odvolacou námietkou žalobcu, že v jeho prípade boli v konaní pred súdom prvej inštancie preukázané všetky skutočnosti, ktoré zakladajú jeho právo na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %, sa odvolací súd nestotožnil. Podľa jeho názoru ustanovením § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. síce nie je obmedzená výška na priznanie zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, je ale potrebné postupovať tak, aby to zodpovedalo odstupňovaniu možných poškodení zdravia poškodeného. Odvolací súd konštatoval, že v prípade žalobcu by bolo možné takéto výrazné zvýšenie tejto náhrady priznať v tom prípade, ak by bol vplyvom následkov úrazu takmer vyradený zo života, a kedy by bolo jeho uplatnenie v spoločnosti takmer stratené. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že žalobca je samostatne mobilný, sebestačný v osobnom živote a nepreukázal mimoriadne zapojenie sa do spoločenskej, kultúrnej, rodinnej, politickej či inej oblasti života pred úrazom, ako i že by mal predpoklady sa mimoriadne uplatniť v spoločenskej, kultúrnej, športovej či inej oblasti života. V tomto smere preto podľa odvolacieho súdu žalobca neunesol dôkazné bremeno pre priznanie päťdesiatpercentného zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v prípade žalobcu sa nejedná o najťažší stav, ale len o obmedzenie v ďalšom živote a v uplatnení sa v spoločnosti odôvodňujúce súdom prvej inštancie priznané 10 % zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

6. Odvolací súd sa rovnako stotožnil so závermi súdu prvej inštancie pokiaľ ide o žalobcom uplatnený nárok na úrok z omeškania, a bol toho názoru, že súd prvej inštancie dôsledne a správne ustálil vznik nároku žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania v súlade s § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. v nadväznosti na splnenie povinnosti podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. Mal za to, že žalovaná v

3-mesačnej lehote od oznámenia žalobcu o škodovej udalosti splnila listom z 02. augusta 2013 podmienku v zmysle § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z. Žalovanej preto nevznikla povinnosť zaplatiť úroky z omeškania v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z.; povinnosť žalovanej plniť vzniká až právoplatnosťou rozhodnutia súdu o výške náhrady škody, pričom do omeškania by sa žalovaná mohla dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti uložennej jej právoplatným rozhodnutím zaplatiť žalobcovi výšku priznanej náhrady škody. Podľa názoru odvolacieho súdu peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ zákona č. 381/2001 Z. z. v 3-mesačnej lehote a jej účelom je ochrana poškodeného v tom, aby poisťovňa pod následkom tejto peňažnej sankcie nezostala nečinná, a aby bola nútená oznámiť najneskôr v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Sankcia v podobe úrokov z omeškania (§ 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z.) je tak viazaná výlučne na nesplnenie tejto povinnosti bez ohľadu na to, ako bolo v konečnom dôsledku o nároku poškodeného na poskytnutie poistného plnenia v sporovom konaní rozhodnuté. Nie je pritom relevantné, ako mala (mohla) inak poisťovňa poistnú udalosť vybaviť. Vzhľadom na uvedené bolo preto nepochybné, že povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. nevznikla.

7. Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolaním (č. l. 213 až 215 spisu) v časti, týkajúcej sa príslušenstva priznanej pohľadávky, a to v časti, v ktorej krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu v zamietavej časti čo do 5,5 % úroku z omeškania

- zo sumy priznaného bolestného 16.100 € od 15.09.2013 do zaplatenia,
- zo sumy priznanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia 11.592 € od 15.09.2013 do zaplatenia,
- zo sumy 258,79 € (priznané nevyhnutné náklady na liečenie) od 15.09.2013 do zaplatenia

- a v časti, ktorou krajský súd priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

8. Prípustnosť dovolania žalobca vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa jeho názoru spočíva napadnutý rozsudok v tejto časti na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

9. Nesprávne právne posúdenie veci videl dovolateľ v chybnej aplikácii a zároveň nesprávnej interpretácii ustanovenia § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. oboma súdmi, podľa názoru ktorých má poškodený nárok na úrok z omeškania iba v prípade uvedenom v tomto ustanovení. Právna povinnosť poisťovateľa plniť preukázané nároky na náhradu škody poškodenému, ktorá vyplýva najmä z ustanovení § 4 ods. 2 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. je základnou a najpodstatnejšou právnou povinnosťou poisťovateľa, ktorá mu z uvedeného právneho predpisu vyplýva. Poisťovateľ teda nie je v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ povinný len začať prešetrovanie poistnej udalosti, skončiť ho v lehote 3 mesiacov a oznámiť výsledky prešetrovania poškodenému, ale predovšetkým je povinný poškodenému jeho oprávnené a preukázané nároky reálne plniť. Keďže v zmysle § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa škoda uhrádza v peniazoch, ide o peňažnú povinnosť poisťovateľa; náhrada škody musí byť v súlade s § 559 ods. 2 Občianskeho zákonníka zaplatená riadne a včas, inak sa poisťovňa ako dlžník dostáva do omeškania v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

10. Dovolateľ zdôraznil, že poisťovateľ sa s plnením tejto konkrétnej peňažnej povinnosti v prípade jej nesplnenia riadne a včas dostane do omeškania bez ohľadu na to, či zašle alebo nezašle oznámenie v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ zákona č. 381/2001 Z. z. Právna povinnosť poskytnúť peňažné plnenie poškodenému, zodpovedajúce náhrade škody, nie je totožná s právnou povinnosťou poisťovateľa skončiť prešetrovanie poistnej udalosti a poslať poškodenému oznámenie o plnení, resp. o dôvodoch neplnenia. Ide o dve odlišné právne povinnosti poisťovateľa, ktoré síce spolu súvisia, ale sú to relatívne samostatné právne povinnosti.

11. Podľa názoru dovolateľa ustanovenie § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. upravuje nárok

poškodeného na úrok z omeškania len v súvislosti s porušením povinností poisťovateľa súvisiacich so včasným a riadnym prešetrovaním poistnej udalosti; nijakým spôsobom sa však nezaobera dôsledkami omeškania v súvislosti so samotnou povinnosťou poisťovateľa plniť. Z toho dôvodu na dôsledky omeškania poisťovateľa s plnením jeho hlavnej právnej povinnosti plniť náhradu škody je nevyhnutné aplikovať všeobecný predpis, ktorým je ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak teda poisťovateľ nesplní právnu povinnosť plniť oprávnenú náhradu škody poškodenému včas a riadne, dostáva sa s plnením tejto povinnosti do omeškania a poškodenému vzniká nárok uplatňovať si voči poisťovni aj nárok na úrok z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to bez ohľadu na to, či poisťovateľ riadne a včas splnil aj inú svoju právnu povinnosť podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. (t. j. povinnosť začať včas a včas aj ukončiť prešetrovanie poistnej udalosti).

12. Podľa dovolateľa teda tak okresný ako aj krajský súd chybné aplikovali ustanovenie § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z., keď ho interpretovali spôsobom, že poškodený má nárok na úrok z omeškania len v prípade uvedenom v tomto ustanovení. Uvedené ustanovenie podľa názoru dovolateľa nevylučuje vznik nároku poškodeného na úrok z omeškania pri samotnom omeškaní s poskytnutím peňažného plnenia náhrady škody zo strany poisťovateľa, a preto nie je možné na základe tohto ustanovenia v takomto prípade nárok na úrok z omeškania u poškodeného vylúčiť. Základným účelom a zmyslom zákona č. 381/2001 Z. z. je nielen poskytnutie náhrady škody, ale aj jej včasné poskytnutie.

13. V posudzovanom prípade bolo podľa dovolateľa jednoznačne preukázané, že žalobca žalovanej riadne preukázal svoje nároky na náhradu škody svojím podaním z 12. júna 2013 a žalovaná tieto preukázané nároky odmietla plniť bez toho, aby na to boli dané právne relevantné dôvody. Vzhľadom k tomu, že tieto nároky žalovaná žalobcovi neuhradila v lehotách stanovených zákonom č. 381/2001 Z. z., neplnila žalobcovi plnenie riadne a včas, s plnením sa dostala do omeškania. Nakoľko ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, patrí žalobcovi popri plnení jeho nárokov v zmysle § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) aj nárok na úrok z omeškania odo dňa, kedy sa žalovaná do omeškania s plnením dostala.

14. Z uvedených dôvodov dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zmenil tak, že „mení rozsudok okresného súdu v zamietavej časti a žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 5,5 % úrok z omeškania zo sumy 16.100 € od 15. septembra 2013 do zaplatenia, žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 5,5 % úrok z omeškania zo sumy 11.592 € od 15. septembra 2013 do zaplatenia, žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 5,5 % úrok z omeškania zo sumy 258,79 € od 15. septembra 2013 do zaplatenia; žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %“. Zároveň žiadal priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

15. Žalovaná sa vo vyjadrení k dovolaniu s tvrdením dovolateľa nestotožnila; napadnutý rozsudok považovala za vecne správny. Podľa jej názoru úprava obsiahnutá v § 11 ods. 6 písm. a/, ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. je úpravou „lex specialis“ k úprave obsiahnutej v OZ. Pokiaľ by sa súd stotožnil s tvrdením žalobcu, že nárok na úrok z omeškania vzniká aj podľa § 517 OZ, znamenalo by to, že za jedno omeškanie by poisťovateľ bol povinný platiť úroky z omeškania dvakrát. Vzhľadom na uvedené preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) rozsudkom zo dňa 22. novembra 2018, sp. zn. 3 Cdo 145/2017, dovolanie žalobcu zamietol. Poukázal na právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého povinnosť zaplatiť úroky z omeškania vzniká až doručením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody, a žalovaná by sa do omeškania mohla dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti, ktorá jej bola uložená právoplatným rozhodnutím zaplatiť žalobcovi súdom priznanú náhradu škody. Na strane druhej peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ zákona č. 381/2001 Z. z., účelom ktorej je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. S uvedeným právnym názorom sa dovolací súd v plnom rozsahu stotožnil.

17. Najvyšší súd mal za to, že ustanovenie § 11 zákona č. 381/2001 Z. z. sa týka výlučne nesplnenia povinnosti poisťovateľa, ktorá mu bola uložená v súvislosti so šetrením poistnej udalosti na základe oznámenia poškodeného. Zákonodarca totiž v § 11 ods. 8 uvedeného zákona jasne a zreteľne formuluje podmienku, v zmysle ktorej je poisťovateľ povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu (OZ). Je tomu tak v prípade, ak si poisťovateľ nesplní povinnosť podľa § 11 ods. 6 uvedeného zákona. Z dikcie tohto ustanovenia (§ 11 ods. 6 písm. a/, b/) je zrejmé, že zákonodarca povinnosti poisťovateľa viaže výlučne v o vzťahu k prešetrovaniu poistnej udalosti. Z obsahu spisu je zrejmé, že v posudzovanom prípade si žalovaná splnila povinnosti v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. tým, že listom z 02. augusta 2013 (č. l. 76 spisu) poskytla žalobcovi písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietla poskytnúť poistné plnenie, ktoré si žalobca od nej nárokoval v listoch z 12. júna 2013 a z 02. júla 2013. Správnosť záveru poisťovateľa v samotnom vysvetlení, z akého dôvodu odmietol poskytnúť plnenie je pritom irelevantná, nakoľko v zmysle citovaného uznesenia je poisťovateľ povinný „len“ poskytnúť písomné vysvetlenie a toto doručiť poškodenému, čo v prejednávacom prípade žalovaná ako poisťovateľ v lehote troch mesiacov aj splnila. To, že žalovaná neodôvodnila odmietnutie poistného plnenia podľa predstáv žalobcu, nemožno vykladať spôsobom, že by si túto povinnosť nesplnila vôbec a následne prijať záver, že nesplnením tejto povinnosti sa dostala v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. do omeškania. Vzhľadom k vyššie uvedenému tu najvyšší súd dospel k záveru, že žalovaná si svoju povinnosť ako poisťovateľ podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. splnila, nebola preto povinná uhradiť žalobcovi ako poškodenému úroky z omeškania. Do omeškania by sa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. Najvyšší súd ako súd dovolací dospel k záveru, že dovolanie žalobcu neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, preto dovolanie ako nedôvodné zamietol podľa § 448 CSP.

18. Na základe ústavnej sťažnosti žalobcu Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nálehom zo dňa 14. októbra 2021, sp. zn. III. ÚS 309/2020-33 (ďalej len „nález“), konštatoval, že rozsudkom najvyššieho súdu zo dňa 22. novembra 2018, sp. zn. 3 Cdo 145/2017, bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Z uvedeného dôvodu ústavný súd tento rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19. Ústavný súd v bodoch 22. a 23. nálezu (k vzťahu sťažovateľa a škodcu) uviedol, že „poistné plnenie pokrýva nároky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Poistným plnením sa teda odškodňujú nároky poškodeného, ktoré má voči poistenému. Rozsah poistenia zodpovednosti pritom upravuje § 4 ZoPZP, ktorý jednotlivé nároky, ktoré sa z PZP hradia, sú stanovené druhovo (škoda na zdraví, náklady pri usmrtení, škoda vzniknutá poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, účelne vynaložené náklady spojené s právnym zastúpením, ušlý zisk). Samotná zodpovednosť za škodu je upravená ustanoveniami Občianskeho zákonníka, pričom prevádzkovateľ motorového vozidla (škodca) je pri poskytovaní náhrady škody v rámci jednotlivých druhovo stanovených nárokoch povinný v prípade omeškania sa poskytnúť aj úroky z omeškania, t. j. pokiaľ bol vyzvaný poškodeným na plnenie (§ 563 Občianskeho zákonníka). Do omeškania sa potom škodca dostáva bez ohľadu na to, či na výzvu reagoval alebo nie, resp. či argumentoval aj oprávnene (do omeškania sa dostane v časti, v ktorej je nárok poškodeného opodstatnený). Inak by nedošlo k plnému odškodneniu poškodeného, čo pochopiteľne nie je prípustné. Úroky z omeškania kompenzujú neskoršie poskytnutie plnenia a zníženú časovú hodnotu peňazí. Tvoria preto prirodzenú súčasť pohľadávky na náhradu škody ako jej príslušenstvo“.

(K vzťahu poškodeného a poisťovateľa) v bodoch 24. až 44. nálezu uviedol:

„Posúdenie spornej otázky si vyžaduje posúdenie zákonnej úpravy nároku sťažovateľa voči žalovanej poisťovni, ktorým je ZoPZP, a ktorý v § 15 ods. 1 ustanovuje, že náhradu škody uhrádza poisťovateľ (žalovaná poisťovňa) poškodenému (sťažovateľ) s tým, že poškodený sťažovateľ je oprávnený uplatniť

si svoj nárok na náhradu škody priamo proti žalovanej poisťovni a je povinný tento nárok preukázať. Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že nárok sťažovateľa proti žalovanej poisťovni má samostatný hmotnoprávny základ. Preto medzi sťažovateľom a žalovanou poisťovňou vznikom škody sťažovateľovi spôsobenej motorovým vozidlom, ktoré bolo poistené u žalovanej poisťovne, vznikol priamy právny vzťah, ktorého obsahom bola povinnosť žalovanej poisťovne nahradiť sťažovateľovi škodu. Tento nárok proti poisťovni sa nestal splatným vznikom škody a podľa Občianskeho zákonníka by sa žalovaná poisťovňa mohla dostať do omeškania len vtedy, ak by ju sťažovateľ vyzval na plnenie podľa § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Vzťah sťažovateľa a žalovanej poisťovne však nie je vzťahom poškodeného a škodcu, ale vzťahom osobitným, ktorého podstatou je verejnoprávna potreba náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Táto čiastočne verejnoprávna povaha poistenia následne vedie k tomu, že vzťah sťažovateľa a žalovanej poisťovne nie je bežným vzťahom veriteľa a dlžníka, čo sa prejavuje v osobitných konštrukciách § 11 ods. 6 až 8 ZoPZP, ktoré modifikujú osobitnou úpravou následky § 563 Občianskeho zákonníka. Podľa týchto ustanovení žalovaná poisťovňa bola povinná bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jej povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti skončiť prešetrovanie a oznámiť poškodenému sťažovateľovi výšku poistného plnenia, ak bol rozsah tejto povinnosti preukázaný, alebo mu poskytnúť písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bolo plnenie odmietnuté alebo znížené. Túto povinnosť si žalovaná poisťovňa splnila tým, že sťažovateľovi plnenie odmietla (§ 11 ods. 6 ZoPZP). Ak by tak neurobila, bola by povinná poskytnúť sťažovateľovi poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody (§ 11 ods. 7 ZoPZP). Na tieto ustanovenia nadväzuje norma, podľa ktorej ak poisťovňa nesplní povinnosť podľa odseku 6, je povinná zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu, ktorým je Občiansky zákonník (§ 11 ods. 8 ZoPZP).

Z týchto ustanovení je zrejmé, že žalovaná ako poisťovateľ má vo vzťahu k sťažovateľovi ako poškodenému osobitné, nie typické súkromnoprávne postavenie, čo žalovanej poisťovni dôvodne vzhľadom na povahu právneho vzťahu umožňuje to, aby pred vyplatením dôvodného nároku poškodeného, v tomto prípade sťažovateľa, žiadala jeho preukázanie a mala primeranú dobu na jeho prešetrovanie.

Tieto ustanovenia však na prvý pohľad nemôžu viesť k takému výkladu, ktorý by viedol k nepriznaniu úrokov z omeškania z dôvodnej, mimosúdne osobitne kvalifikovaným spôsobom uplatňovanej istiny. Všeobecné súdy však museli riešiť otázku, odkedy má sťažovateľ nárok na úrok z omeškania, konkrétne (i) či odo dňa, ktorý nasledoval po oznámení škody sťažovateľom žalovanej poisťovni, (ii) odo dňa, ktorý nasledoval po uplynutí troch mesiacov a 15 dní podľa § 11 ods. 6 a 7 ZoPZP, alebo (iii) odo dňa po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody.

Odpoveď na túto otázku je však možná len pri výrazne dôslednejšej úvahe ako pri úvahe v napadnutom rozhodnutí, ktorého odôvodnenie sa gramatickým výkladom zameralo na slovné znenie obsiahnuté v § 11 ods. 7 ZoPZP, ktoré za alternatívou vyjadrenou slovným spojením alebo stanovuje, že poisťovňa je povinná plniť po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody. Výkladu, ktorý poskytli všeobecné súdy vrátane súdu, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie, však chýba použitie iných výkladových metód ako strohé zameranie sa na jedno slovné spojenie v § 11 ods. 7 ZoPZP.

Ustanovenia ZoPZP chránia poisťovateľa pred tým, aby nemusel platiť úroky z omeškania v tom prípade, ak je nárok poškodeného dôvodný a jeho dôvodnosť je zistená v komunikácii, ktorú predpokladá § 11 ods. 6 ZoPZP. Ak by žalovaná poisťovňa postupovala tak, že by sťažovateľovi vyplatila jeho dôvodne uplatnené nároky v lehote troch mesiacov (§ 11 ods. 6 ZoPZP) a 15 dní (§ 11 ods. 7 ZoPZP) od ich uplatnenia si sťažovateľom, za túto dobu by nevznikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania z jeho dôvodného nároku, keďže v tomto období žalovaná poisťovňa nebola v omeškaní,

keďže vykonávala svoje oprávnenia podľa § 11 ods. 6 a 7 ZoPZP. Žalovaná poisťovňa však časť sťažovateľom uplatnenej škody nezaplatila. Preto sa vo vzťahu k sťažovateľovi dostala do omeškania. Výklad poskytnutý v napadnutom rozhodnutí dochádza k záveru, že poisťovňa sa dostala do omeškania a je povinná platiť úrok z omeškania nie bezprostredne po tom, ako si sťažovateľ voči nej uplatnil svoj priamy nárok podľa § 15 ods. 1 ZoPZP, ani nie po tom, ako uplynuli lehoty podľa § 11 ods. 6 a 7 ZoPZP, ale až po tom, ako jej bol doručený rozsudok v spore, v ktorom vystupovala ako žalovaná, pričom tento rozsudok stotožnili s právoplatným rozhodnutím súdu o výške náhrady škody podľa § 11 ods. 7 ZoPZP. Tomuto výkladu však chýba uvedomenie si toho, že rozhodnutím o výške náhrady škody môže byť aj celkom iný rozsudok. Nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si možno uplatniť nielen voči poisťovni, ale aj priamo proti tomu, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Preto nemožno vylúčiť taký postup poškodeného, ktorý si nárok neuplatní proti poisťovni, ale len proti prevádzateľovi motorového vozidla. Ak si poškodený svoj nárok na náhradu škody uplatní či už súdne alebo mimosúdne len voči prevádzateľovi, je vylúčené, aby sa poisťovňa dostala vo vzťahu k poškodenému do omeškania a vôbec mu bola povinná zaplatiť úrok z omeškania. Poisťovňa v takomto prípade voči poškodenému nie je v omeškaní, keďže na zaplatenie náhrady škody ju nikto nevyzval a dokonca o škode ani nemusí vedieť.

Ak si poškodený uplatní svoj nárok len voči poistenému prevádzateľovi, má takýto úkon za následok omeškanie len prevádzateľa s tým, že poškodenému proti prevádzateľovi vzniká nárok na zaplatenie úroku z omeškania. Podľa § 10 ods. 3 ZoPZP je poistený prevádzateľ povinný poisťovni oznámiť to, že sa voči nemu uplatňuje nárok na náhradu škody. Ani toto oznámenie poisteného poisťovni nemá za následok to, že sa poisťovňa voči poškodenému dostáva do omeškania a poškodenému vzniká voči poisťovni nárok na úrok z omeškania. Ak však poistený oznámil poisťovni to, že si poškodený voči nemu uplatnil nárok na náhradu škody a ďalej postupoval podľa pokynov poisťovne, má nárok na to, aby poisťovňa za neho poškodenému zaplatila úrok z omeškania, ktorý vznikol v dôsledku toho, že konal podľa pokynov poisťovne.

Teda ak poisťovňa po oznámení poisteného neplní poškodenému, musí za poisteného zaplatiť úrok z omeškania. To však neznamená, že je voči poškodenému v omeškaní. Poškodený si svoj nárok proti poistenému prevádzateľovi môže uplatniť aj žalobou, pričom výsledkom sporu medzi poškodeným a poisteným prevádzateľom je rozsudok, ktorý poisteného zaväzuje na plnenie poškodenému. Takýto rozsudok môže následne poškodený predložiť poisťovni so žiadosťou o plnenie. Rovnako tak môže postupovať poškodený. Poisťovňa však podľa takéhoto rozsudku musí za škodcu poškodenému poskytnúť plnenie úrokov z omeškania len v tom prípade, ak je takýto rozsudok výsledkom sporu, s ktorým bola poisťovňa oboznámená, a ktorý poistený prevádzateľ viedol podľa pokynov poisťovne (§ 5 ods. 1 písm. d/ ZoPZP a § 5 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ ZoPZP).

Poisťovňa bola poškodeným priamo žalovaná, a preto sa na priznanie úroku z omeškania vzťahujú ustanovenia, podľa ktorých s a poisťovňa dostáva do omeškania bezprostredne po tom, ako si poškodený u nej uplatní svoj priamy nárok na náhradu škody s tým rozdielom, že na úrok z omeškania nemá nárok za obdobie troch mesiacov na šetrenie poisťovnej udalosti a 15 dní na výplatu, ak k výplate žiadanej náhrady skutočne došlo.

Tým však zrejme nemá byť dotknutý rozsah poistného plnenia, ktorým je krytie nárokov poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou dopravného prostriedku, ktorá pre plné (štandardné) odškodnenie na seba viaže aj povinnosť platenia úrokov z omeškania. Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by zákonodarca pri pohľadávkach vzniknutých z ublíženia na zdraví (oproti iným škodám) sledoval zvýhodnenie škodcu do takej miery, že by jeho omeškanie a s tým spojené úroky z omeškania sa viazali nie na výzvu na plnenie, ale na rozhodnutie súdu.

Každý škodca by mohol logicky bez sankcie oddialiť riešenie škody „odkazom na súd“ a neprijateľnosť takejto konštrukcie umocňuje aj predstava, že „čím dlhší súdny proces, tým lepšie pre škodcu“.

Trojmesačná zákonná lehota na vybavenie poistného plnenia a na to nadväzujúca 15-dňová lehota na plnenie podľa ZoPZP má svoje opodstatnenie v záujme dôsledného vyšetrenia poistnej udalosti, no nepredstavuje žiadnu liberáciu škodcu od platenia príslušenstva pohľadávky (úrokov z omeškania; § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka) vzniknutej z ublíženia na zdraví.

S tým úzko súvisí aj potreba zamyslieť (a neustále sa zamýšľať) nad dôsledkami, dopadmi (akéhokoľvek) výkladu, ktorý prijíma dovolací súd. Pokiaľ by skutočne poistiteľ (terminológia Občianskeho zákonníka) či poistovateľ (terminológia ZoPZP) prakticky nemal poskytnúť aj úroky z omeškania skôr ako po uplynutí 15 dní od právoplatnosti rozsudku (kedy by sa zjavne vyžadovalo iniciovanie ďalšieho súdneho konania, čo sa nejaví ako práve efektívne), potom sa poistiteľovi jednoducho oplatí viac súdiť sa a odkladať okamih jeho plnenia (keď pri pokračujúcej devalvácii hodnota peňazí neustále klesá). Účelom ZoPZP je však zlepšiť postavenie poškodeného - veď aj na ten účel zákonodarca vykročil osobitný priamy žalovateľný nárok poškodeného voči poistiteľovi (bez potreby žalovať aj škodcu). Toho si je vedomý aj dovolací súd, ktorý si uvedomuje, že je povinnosťou poistiteľa prešetriť poistnú udalosť a poskytnúť plnenie.

Výklad prijatý dovolacím súdom, ktorý v podstate vylučuje poskytnutie poistného plnenia, ktoré by zahŕňalo aj úroky z omeškania z náhrady škody, sa tak dostáva do ostrého konfliktu s racionálnym účelom právnej úpravy.

Treba pripomenúť, že právna úprava v uvedenej oblasti vychádza zo smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/26/ES o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení smerníc Rady č. 73/239/EHS a 88/357/EHS (štvrtá smernica o poistení motorových vozidiel), ktorá bola následne nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (kodifikované znenie). Túto okolnosť dovolací súd nijako nezohľadnil a právnu úpravu ani nemal ambíciu vyložiť vo svetle príslušného eurokonformného výkladu (čo je jeho povinnosťou bez ohľadu na to, že sa toho dovolateľ prípadne výslovne nedomáhal). Takýto postup je neakceptovateľný, pretože všeobecné súdy sú zároveň súdmi Európskej únie, ktoré sú povinné aplikovať únievé právo (rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-106/77 vo veci Simmenthal).

Konsolidovaná smernica v bode 40. a 41. odôvodnení uvádza:

Okrem toho, že sa zabezpečí, aby poisťovňa mala svojho zástupcu v štáte, kde má poškodená osoba trvalý pobyt, je vhodné zaručiť, že poškodená osoba bude mať osobitné právo na rýchle poskytnutie poistného plnenia. Preto by sa do vnútroštátneho práva mali zaviesť primerane účinné a systematické finančné alebo rovnocenné administratívne sankcie - ako sú súdne zákazy v kombinácii so správnymi pokutami, pravidelné hlásenie sa dohliadajúcim orgánom, kontroly na mieste, uverejnenie v národnom úradnom vestníku a v tlači, dočasné pozastavenie činnosti spoločnosti (zákaz uzatvárania nových zmlúv na určité obdobie), vymenovanie osobitného zástupcu dohliadajúcich orgánov zodpovedného za monitorovanie, či sa podnikateľská činnosť vykonáva v súlade so zákonmi o poistení, odobratie povolenia na vykonávanie takejto podnikateľskej činnosti, sankcie pre riaditeľov a manažment - pre prípad, že poisťovňa alebo jej zástupca si neplní povinnosť náhrady škody v primeranej lehote. Toto by nemalo brániť uplatneniu ďalších opatrení - patriacich najmä pod kontrolné právomoci - ktoré sa môžu považovať za primerané. Podmienkou však je, aby zodpovednosť a vzniknutá škoda boli nespochybniteľné, aby poisťovňa bola schopná realizovať zodpovedajúce plnenie v predpisanej lehote. Zodpovedajúce plnenie náhrady by malo byť vyhotovené písomne a malo by obsahovať dôvody, na základe ktorých bola určená zodpovednosť a škody.

Okrem týchto sankcií je vhodné zaviesť povinnosť platenia úrokov z výšky náhrady stanovenej poisťovňou alebo súdom poškodenej osobe, ak sa plnenie nerealizovalo v zmienenej predpisanej lehote. Ak má členský štát platné vnútroštátne predpisy, ktoré obsahujú požiadavku platenia úroku z omeškania, toto ustanovenie sa môže vykonať odkazom na tieto predpisy.

V súlade s tým potom konsolidovaná smernica v čl. 22 vyžaduje, aby štáty zaviedli povinnosť poisťovne alebo jej likvidačného zástupcu do troch mesiacov reagovať na žiadosť poškodeného o náhradu škody, ktorá má byť podporená primeranými, účinnými a systematickými finančnými alebo im rovnocennými správnymi sankciami. Zároveň smernica výslovne vyžaduje, aby sa zabezpečilo, že poškodenej osobe budú vyplatené aj úroky.

Európsky zákonodarcia chcel dosiahnuť zefektívnenie vyplácania poistného plnenia poškodeným tým, že sa má poisťiteľom uložiť povinnosť včas realizovať príslušné šetrenie, a v prípade, že sa zistí jeho opodstatnenie, poskytnúť poistné plnenie, keďže nereagovanie na žiadosť poškodeného o náhradu škody má byť primerané, účinne a systematicky sankcionované a nad rámec štandardného poistného plnenia sa má v prípade porušenia tejto povinnosti dostať poškodenej osobe aj osobitných úrokov.

Je preto potrebné vec právne posúdiť aj v týchto súvislostiach, čo dovolací súd dosiaľ neučinil. Vzhľadom na vzťah medzi najvyšším súdom a ústavným súdom vyriešenie položených otázok nateraz ústavný súd prenecháva najvyššiemu súdu, keď však ústavný súd od najvyššieho súdu očakáva, že najvyšší súd domyslí uvedené dôsledky a sťažovateľovi poskytne konkrétnu odpoveď, ktorá navyše povedie k správnej interpretácii a aplikácii dotknutých ustanovení zákona, čím sa zároveň zabezpečí aj plný effet utile smernice.

Ústavný súd na základe vykonaného posúdenia dospel k záveru, že právny názor v napadnutom rozhodnutí je postavený na zjavnej chybe v právnom posúdení. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na to rozhodol podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 133 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o zrušení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. b/ zákona o ústavnom súde vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.“

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací viazaný právnym názorom ústavného súdu vyjadreným v náleze [§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde (zákon č. 314/2018 Z. z.)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

21. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

22. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. V preskúmvanej veci dovolateľ odôvodňoval prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

23. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

24. Dovolací súd posudzoval podané dovolanie podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP). Z obsahu formulácie textu dovolania možno v danom prípade usúdiť, že dovolateľ mal na mysli právnu otázku „Či v prípade omeškania poisťovateľa s poskytnutím poistného plnenia po uplynutí lehoty podľa § 11 ods. 6

a 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení je možné na toto omeškanie aplikovať ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.“ V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu táto otázka v čase podania dovolania (09.06.2017) skutočne riešená nebola.

25. Ústavný súd nálezom zrušil rozsudok dovolacieho súdu, ktorý pri právnom posúdení dovolaťom nastolenej otázky dospel k záveru, že poisťovňa sa dostala do omeškania a je povinná platiť úrok z omeškania nie bezprostredne po tom, ako si sťažovateľ voči nej uplatnil svoj priamy nárok podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení, ani nie po tom, ako uplynuli lehoty podľa § 11 ods. 6 a 7 zákona o povinnom zmluvnom poistení, ale až po tom, ako jej bol doručený rozsudok v spore. Ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd ním zvolenou interpretáciou rozhodných ustanovení zákona o povinnom zmluvnom poistení ako i Občianskeho zákonníka porušil právo sťažovateľa na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, ako i čl. 6 dohovoru).

26. Hoci ústavný súd nie je ďalším stupňom sústavy všeobecných súdov, najvyšší súd je jeho zrušujúcim rozhodnutím a jeho právnym názorom viazaný (§ 134 zákona č. 314/2018 Z. z. o ústavnom súde ako i zo samotnej podstaty princípu kasácie v právnom poriadku).

27. Ústavný súd v zrušujúcom náleze dospel pri zohľadnení systematickej a teleologickej metódy výkladu ustanovení § 11 ods. 6 až 8 zákona o povinnom zmluvnom poistení k právnomu záveru (bod 34. nález), že: „Poisťovňa bola poškodeným priamo žalovaná, a preto sa na priznanie úroku z omeškania vzťahujú ustanovenia, podľa ktorých sa poisťovňa dostáva do omeškania bezprostredne po tom, ako si poškodený u nej uplatní svoj priamy nárok na náhradu škody s tým rozdielom, že na úrok z omeškania nemá nárok za obdobie troch mesiacov na šetrenie poisťnej udalosti a 15 dní na výplatu, ak k výplate žiadanej náhrady skutočne došlo.“

28. Pri aplikácii vyššie uvedeného právneho názoru ústavného súdu na posudzovaný prípad dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie je dôvodné. Odvolací súd vychádzal pri posúdení vzniku nároku na úroky z omeškania z právneho názoru, podľa ktorého patrí žalobcovi príslušenstvo z priznanej pohľadávky až od momentu, ako bol žalovanej poisťovni doručený právoplatný rozsudok súdu o výške náhrady škody, pričom do omeškania by sa žalovaná mohla dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti uloženej jej takým právoplatným rozhodnutím. Tento právny názor vo svetle nálezu ústavného súdu nemožno považovať za správny.

29. Z týchto dôvodov najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutých častiach týkajúcich sa príslušenstva priznaných pohľadávok a priznaného nároku na náhradu trov konania zrušil podľa § 449 ods. 1 a § 450 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Povinnosťou odvolacieho súdu bude rozhodnúť o v dovolaní napadnutom príslušenstve súdom priznaných pohľadávok s ohľadom na právne závery ústavného súdu, vyslovené v náleze.

30. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.